

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 42.

Среда, 5. Децембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукопис и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

Нова иридента?

Поводом окупације хрватског приморја од стране Талијана, било је много и врло исцрпне дискусије у српској и хрватској штампи. Многи су изјавили бојазан, да ће се ти крајеви брзо одродити, ако остану под туђином. Међутим, таква бојазан је преверена. Сада смо имали прилике да видимо, како је немогуће угушити националне инстинкте једној раси и истрти њено индивидуално обележје. Аустро-Угарска је вековима угушивала народносно обележје појединих народа на њеној територији, системом, који је био развијен до савршенства. Па ипак није успела да уништи чисту крв појединих народа. На прогив, не само да није угушила здрав смисао потлачених народа, већ је својом неморалном политиком учинила, да се распад аустро угарске монархије само убрза.

Италија као да жели преузети онај положај, који је до сада имала Аустро-Угарска. Она тежи да насилно присаједини себи крајеве, који су чисто словенски, не мислећи при том, да на тај начин ствара ирентитизам, који може бити врло фаталан по Италију. Као што Аустро-Угарска није била у стању да уништи српски и хрватски елемент у јужним крајевима монархије, још мање ће успети ово Талијани. Трезвени политичари у Италији увиђају то и сами, да ће се теško моћи извести план г. Солина, који тежи да анектира хрватско-српско приморје.

Ратне и политичке вести

Масарикова изјава.

У Париз је стигао Масарик са министром спољних послова доктором Бенешем. У разговору са сарадником „Тана“ изјавио је Масарик, да је његово присуство у Прагу потребно. Чим буде стигао у Праг сазваће се чехо-словачки парламент, којом ће се приликом изнети спољашња ситуација и односи међу суседним државама. Масарик је изјавио, да придаје врло велику важност рускоме проблему, јер од њега зависи, да се установи равнотежа према Немачкој. Ческа држава потпомагаће на конференцији мира идеју савеза народа.

Поновна побуна у Берлину.

Из Берлина јављају да је 27. Новембра у 3 сата после подне дошло понова до побу-

не од стране екстремних социјалиста. Под личним вођством Либкнехтовим скупиле су се његове присталице и навалиле на полицијски президијум, покушавајући да разорумају чуваре безбедности, које називају белом гардем. Либкнехт је хтео да се дочепа оружја. Његовим присталицама било је у почетку испало за руком да продру у зграду полицијског надлештства, али је посада на крају употребила машинске пушке и затворила околину, те преврат није успео. Између Берлина и Беча прекиута је телефонска веза.

Споразум међу војничким и народним саветом у Берлину.

Утврђен је споразум у заједничкој седници извршног одбора савета радника и војника и савета народних комесара. Оба савета, створена револуцијом, теже за истим политичким циљевима, на име, да осигурају немачком народу социјалну републику. Оба су савета уверена, да могу успешно само радити у савезу и узајамном поверењу, и надају се да ће их народ потпомети, знајући за тежак унутрашњи и спољашњи положај земље.

Хрватска стручна мисија у Пешти.

У Пешти су започели преговори између стручне хрватске мисије и владе мађарске републике ради успостављења привредних односа међу обема државама. У Хрватској мисији налазе се међу осталима бански саветник Адолф Михаљич, др Шврљуга, Хофман и др Рајх, а од стране Нар. Вијећа др М. Петровић. Хрватски предлози иду затим да се Хрватској поврате железнички возови одведени у Угарску, и да се од некадашњих централа поврати Хрватској припадајућа квота. Мађари са своје стране истичу питање угљена, због чијег недостатка прсти прекид свих железничких саобраћаја, па су замолили хрватску мисију, да она посредује код командне споразумних трупа и код чехо-словачке републике, да се допусти довоз угљена. Преговори ће се неко време прекинути, јер један део мисије путује у Беч, да о сличној ствари преговара.

Сумњив финансијски дододжај Немачке.

Државни секретар за финансију држао је пред многобројним слушаоцима предавање о финансијском положају и фи-

нансијској политици Немачке. Изјавио је, да је положај непрегледан, да се је рат у јесен свршио по сјази за државне потребе износила 19 милијарди марака. Догађаји су помрсили цео овај рачун. С обзиром на тешке прилике немогуће је саставити редован финансијски прорачун за садашњост и будућност, сада се живи од данас до сутра. Сигурна је пропаст, ако се прилике и даље буду развијале, како се данас развијају. Ако се уништи немачки привредни живот, само се по себи разуме, да се прези не могу увећати, јер где ничега нема, изгубио је право не само цар, већ такође и република.

Предавање графа Чернина.

Бивши аустријски министар спољних послова граф Отокар Чернин држао је предавање пред политичким форумом чланова народне скупштине и заступника штампе о политици и рату.

Изагнан амбасадор.

Из Мадрида јављају, да је шпанска влада изагнала из земље бившег немачког амбасадора кнеза Ратибора због недопуштене агитације и пропаганде.

Пад бољшевика.

Холандске новине јављају, да је руски посланик у Омску кнез Лвов изјавио, да се пад бољшевика очекује у врло кратком времену. Кнез Лвов, барон Корф и Изволски враћуће се у Сибир, пошто буду утврдили у Вашингтону зајам од једног и четврт милијона фунти штерлинга. У Вашингтону се симпатично прати њихов рад, да се руска држава преустроји у савезну државу са главним градом Петроградом.

Венизелос и Италија.

„Неа Химера“ доноси важан и карактеристичан чланак о талијанској окупацији Валоне. Лист тврди, да ће највећа брига Венизелоса бити, да на конференцији мира докаже, да се окупација Валоне од стране Талијана противи Вилсоновој тачци о слободи мора. У Атини се држи, да ће Енглеска и Француска бити на страни Грчке.

Шпанска криза.

Криза Мауриног кабинета још није решена. Како из Мадрида јављају краљ је конференсио са вођама свију странака. Покушава се наћи начин, да Шпанија изиђе са што јачом

владом националне концентрације, како би својим захтевима прибавила што већу важност приликом конгреса за преговоре о миру.

Уништене наде.

„Кијевскаја Мисал“ доноси појединости о намерама бившег хетмана Скоропадског, који је недавно стрељан. Он је са наилоном на Немце мислио да украјинску републику претвори у монархију и себе прогласи за Краља, истичући своје чистокрвно порекло сваком приликом. За тај циљ имала му је послужити војска украјинских пукова, који су у току рату били заробљени у Немачкој. Берлинска влада срдечно је потпомагала ову намеру Скоропадског, и његово последње борављење у Берлину у вези са аудијенцијом, коју је имао са царем Вилемом, срачунато је било у циљу увођења монархије и паслона на Централне Силе.

Данци и Шлезвиг.

„Норддојче алгемајне Цајтунг“ јавља, да ће се жеље Данаца у погледу северног Шлезвига изјавити, пошто се народни представници Шлезвига заступљени у Берлину нису изјавили у корист Данске.

Последњи покушаји.

Из дипломатских кругова добили смо следећа обавештења: Мађари, у очајању за свој опстанак и интегритет своје државе, покушавају сви могућа средства, нарочито блефове, да своје народу, а по могућству и иностранству, оставе утисак, да су на помолу нове политичке комбинације, које иду у прилог њиховим жељама. Прво су покушали да јавност збуне вестима из Швајцарске о некој новој дунавској републиканској конфедерацији, која би представљала бившу хабзбуршку монархију у новом издању, и у демократској одори. Затим су у питању разграничавања са чехословачком републиком хтели изазвати утисак, да ова република није у таквој форми призната од Сила Споразума. Највећу су наду, чак, помагали на држање Италије према Југославији, и одакле хтели извући за себе повољне конзеквенције. Све су те мађарске комбинације потпуно расплинуте, јер су се разбиле о тврду и несаломљиву вољу Споразумних сила, да се уништи једна назадна држава, као што је била бивша монархија, и да Право тријумфује над насиљем.

КОЛОСЕУМ

БУРА. — Историјска драма по истоименом делу од Шекспира

КОЛОСЕУМ

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Рођен-дан.

Јуче у 11 часова пре годне у Саборној београдској цркви као на дач гођења Њ. В. Престолонаследника Александра, била је свечана литургија са благодарењем, којој је присуствовао Престолонаследник, чланови владе, виши број официра и грађана.

На благодаренју одржао је говор архимандрит далматински, сада војни наш прота г. Јоаким. На хору је певало Београдско Певачко Друштво.

Кад је Престолонаследник после савршенг благодарења пошао из цркве, захорило се у цркви од целокупних грађанства и грађачки: Живео!

Допутовали.

Јаца Радосављевић, чиновник Министарства Финансија и Милан Манојловић главни књиговођа Министарства Финансија са чин вештвом и благајном допутовали су са Крфа.

Исплата.

Коста Грбовић шеф Финансиске Управе за округ б оградски допутовао је са Крфа носећи потребну суму новца и од њих ће отпочети исплата у старој зград Министарства Финансија: чиновничких плата пензија и инвалида. Према решењу Министарског Савета потребне суме издаваће се рачунајући у назад на месец дана од ослобођења на у будуће.

Агентура „Војводина“.

Удружили су се неколико највиђенијих војвођана, са једним нашим грађанином м, да оснују агентуру „Војводина“ за набавку свију врста намирница за Србију.

Поднели су молбу Врховној Команди у Београду, да им се издаје на сусрет у подвоју, вашта они плаћају прописну таксу.

Што год иде у корист да се што више осигурају грађани са мирницама, ништа не смета да им се издаје на сусрет.

Продаја купуса.

Месни Одбор за помоћ невољних у рату, почиње од данас продвати једну партију преснога купуса врло добре каквоће а по цени 30 хелега килограм. Продаја ће се вршити у општинском магацину на савском пристаништу 3. 4 и 5. Децембра закључно. Продаваће се у количинама колико коме треба.

Продаја угља.

Од 5. ов. мес. Општина ће отпочети продају свога угља и осталом грађанству у колико се има угља. Угаљ је од две врсте: мрки угаљ и дрвени угаљ л гнит. Цена је мрког угља 12 круна а дрвног 5 круна од сто кгр. Један или други од овога угља у порцији од 300 кгр. на породицу може купити свака породица која има купон за куповину животних намирница а оскудна је у огреву. За плаћање угља треба се обратити са кулоном своје реону где ће се уредити даље шта је потребно. Кад се добије плаћени налог, онда се са истим треба обратити стоваришту општинског угља на Дунаву и же доњег града где ће се угаљ примати. Моли се грађанство да се за угаљ обраћају само оне породице које су јако оскудне у огреву, јер угља нема у довољној количини а очекују се и дрва. Сваки има да се сам постага ва пренос угља. Ово се саопштава грађанству ради знања и управљања.

Цена победе.

— Преко 3 милиона британских губитака. —

Господин Макферсон, 19 нов. п. н. ове год. изјавио је у Енглеском Доњем Дому да су цифре, које су сада познате, британских губитака у овом рату неизбежно непотпуне, а ускоро ће се моћи дати тачније цифре.

Закључно са 10. нов. п. н. ов. год. ипак су ово цифре — за разна ратишта — рачунајући Доминијум и Индијске трупе:

РАТИШТА		Погинули и умрли од рана и других узрока		рањених		Несталих рачунајући и заробљене		СВЕГА	
Француска	Италија	офици.	војника	офици.	војника	офици.	војника	офици.	војника
82789	86	523843	641	83142	1450203	10646	615849	126757	2593895
1785	31737	641	75508	334	4612	38	727	458	6280
285	7330	3010	16038	7431	2713	258	114	5053	114676
1340	29769	818	48686	1217	26101	114	2713	1217	26101
1098	14794	2429	35762	48686	566	4335	93244	4335	93244
380	8724	478	142	35762	188	3592	54261	3592	54261
138	690	142	1373	478	908	896	16929	896	16929
Укупно:	3049991			142	908	326	2971	142634	2907357

У број „несталих“ урачунава се 674 официра и 164 767 војника, за које се зна да су заробљени, а такође и 80.000 официра и војника за које се сматра да су помрли при вршењу званичне службе.

Горњим цифрама треба додати и 19.000 различитих смртних случајева међу трупама, које нису биле у саставу ма и једне од напред наведених експедиционих војскака.

Списак прилога II. завојштуру Дунавске Дивизије.

Следећи племенити дарци изволели су приложити за наше рањене и болесне војнике другог завојштура Дунавске Дивизије, које се налазе у београдској Олштој Војној Болници:

Димитрије Милетић 500 кр.; „Дрегерија“ Ошановић 100 кр.; Милева Анђић 20 кр.; Хуго Колаша 50 кр.; Жарко Јоксимовић 2 кр.; Катрина М. Глишић 6 кр.; Вага и Ленка Богдановић 40 кр.; Дара М. Дамњеновић 100 кр.; Зорка Ђекић 100 кр.; Илија Ђемлаш 100 кр.; Леон Кабими 200 кр.; Јулијана и Дина Николић 100 кр.; Милан Павловић 10 кр.; Аврам Алфедари 100 кр.; К. Протић 100 кр.; М. Тртковић 40 кр.; Н. Петковић 50 кр.; М. Димитријевић 20 кр.; С. Јовановић 50 кр.; Јован Тодоровић 10 кр.; Драга Костић 20 кр.; Периса Стевановић 200 кр.; Милија Анђић 20 кр.; Катица удовца Мича 10 кр.; Персида М. Симон 50 кр.; Бата Јовић и Драга Јовановић 100 кр.; Милка Небригић 10 кр.; прилог скупљени од г-це Босилке Миодраговић 809 кр.; Вукосава, Оливер, Ружица и Милица Чохаџићезе 100 кр.; Милева Бранковић 10 кр.; Вера Чернаковић 30 кр.; Прилог Официрских Госпођа 500 кр.; Мако Костић 10 кр.; Живко Кузмановић 500 кр.; Друштво Савинац 200 кр.; Јулијана Миленковић 400 кр.; Одбор Госпђа и Госпођа за прву помоћ 5823 кр.; прилози скупљени од г-ђе Наталије Смилић 1000 кр.; — свега 11.490 кр.

Произвођачима репе.

Дирекција за привредну обнову и снабдевање земље извештава хитно све произвођаче шећерне репе, да у интересу свом и опште народном, шећерну репу прописно среде т. ј. изваде је и зелени део са лишћем одсеку па на погодно место утрапе, јер постоји велика вероватноћа, да ће обе фабрике у најкраћем времену отпочети откуп шећерне репе.

При трапљењу обратити пажњу, да се лепо сложена репа у трапу покрије прво лишћем од репе, а потом покрије слојем земље, да се би измрзла. Ово је трапљење у интересу самог произвођача и онда, ако му се репа случајно и не откупи, јер се трапљењем сачува много шећера у њој, који је готово њена једина хранивост за стоку.

Најзад нага ачати, да ће фабрике, у случају откупа, бити дужне плаћати 100 кгр. шећерне репе најмању уговорену цену од 6 до 8 круна, и да уговори са Београдском Фабриком Шећера у толико не важе, у колико се односе на предујам т. ј. при исплати неће се одбијати предујам који је од стране те Фабрике издат произвођачима.

ОГЛАСИ

О мојој слави СВ. НИКОЛИ, на могу примати посете, због слабости у кући.

ЉУБИЦА СТОЈАНОВИЋ
Досетијева бр. 2.

Због породичне жалости, немогуће ми је примати посете о својој слави

ВЛАДИМИР Т. СТАНКОВИЋ
Обилићев венац, бр. 30.

О мојој слави, Св. Николи, не могу примати посете, због жалости у кући.

1-2 СТЕВАН НИКОЛИЋ.

Умољавају се ови матуранти који су септембра 1915. год. похађали матурантске течајеве, да у понедељак 3. ов. м. у 3 ч. по подне дођу у кафану „Два јелена“.

Пажња грађанству!

Од данас за кратко време може се добити у мањим и већим количинама БЕЛО ПРИМА БРАШНО БРАШНО ХЛЕБНО прима по врло јевтиној цени.

Пекарима нарочите цене. Магацин **Јврамовић и Комп.** 1-3 Београд. — Коларчева 5.

Светолик Миодраговић, кадет, поднаредник, у 1. прекобројном пуку, заробљен 1914. г. на Руднику, био је у Галицији, није се до сад вратио у домовину. Моли се сваки онај ко шта зна о њему, да јави његовом брату, Мишуку Миодраговићу, санитетско одељење XII пука.

Радња

БЕРБЕРСКА потребује радника или компано-на који може ступити одмах. Каменичка улица бр. 5.

1-1 ПЕТАР МИКЉИНОВИЋ.

АДВОКАТИ

ВЕЉА М. ТОДОРОВИЋ
и Ј. М. ОВАДИЈА

са канцеларијом се налазе у углу Теразија и Скопљанске ул. бр. 2.

ПОТРЕБУЈЕ СЛУЖАВКУ за сав посао са раком, станом и добром платом. Обратити се у Косајској ул. бр. 38. I спрат, врата 4.

ТРЕБА КУВАРИЦУ и СОБАРИЦУ. Теразије бр. 9, I спрат десно.

Одлично вино продаје се на више и мање у винограду пок. Христића, адв. 2-3

Владимир Станковић са кћерима, Јелена Карамарковића и Драга Сичића, извештавају сроднике и пријатеље, да је њихов драги

† ТАСА

рез. коњ. п. поручник

умро у Аранђеловцу 29. прошлог месеца. Четрдесетодневни парастос даваћемо у Петак 7. децембра, у 11 час. (по војничком времену) у цркви на новом гробљу. Трамваји полазе у 10 и по час. са Теразија.

Са највећим болом у души извештавамо наше пријатеље и познанике да је наша мила и љубљена

† Милица М. Раковић, рођ. Димитријевић

после дугог и тешког боловања преминула у Крагујевцу 1. децембра ове год. у најлепшем добу свога живота у 35-тој години, оставивши нас да њену рану смрт довека оплакујемо.

Ожалошћени: супруг: Миливоје Ј. Раковић, рез. арт. поручник — чиновник дирекције С. Б. Д.; деца: Миодраг и Тихомир; отац: Коста Димитријевић, судија у пензији; браћа: Милан и Ђорђе; сестре: Милева и Драга; сестрићи и сестричине; свекрва: Ленка; стрина: Савка; девери: Милутин и Добривоје; снаха: Боса; зет: Милош; јетрве: Милка и Мирослава и остала родбина.

Са болом у души и срцу, извештавамо наше рођаке, пријатеље и познанике, да је наш син односно брат

† Душан Стојадиновић

економ из Јунковца, (срез Лепенички)

после дугог и тешког боловања, као интерниран, испустио своју племениту душу 15. новембра ове гол. у 21. гол. свог млађаног живота, а нас остави да за њим до гроба тугујемо.

Сахрањен је у Петроварадину. Даваћемо му четрдесето-дневни помен 22. децембра у 10 сати пре полне, год своје куће.

Молимо све рођаке, пријатеље и познанике, како наше, тако и поко и кове, да присуствују овом тужном помену.

Изјављујемо захвалност свима не озим друговима који при сахрани присуствоваше, а нарочито г. Љубомиру Ф. Туцаковићу, нареднику из Честина, а сада при штабу у Петроварадину.

Ожалошћени: отац: Илија; мати: Милица; браћа: Драгиша и Милутин, и невина мала Сека; брат: Драгомиср и Мијалко Величковић, Сакалин.

3-3